
Rodzaje działalności prowadzonej przez stowarzyszenia i fundacje

Po formalnym uzyskaniu wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, wiele osób tworzących nowopowstałą fundację bądź stowarzyszenie, zadaje sobie wiele pytań dotyczących dalszej działalności. Jedno z podstawowych brzmi – Czy fundacja/stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą?

Jak pamiętamy z wcześniejszych artykułów stowarzyszenie bądź fundacja, powoływane są do rozwiązywania określonych problemów, co określane jest terminem działalności statutowej, która bezpośrednio wynika z zapisów statutowych danej organizacji, określających cel (cele) prowadzonej działalności wraz ze wskazaniem sposobów ich realizacji.

Stowarzyszenia lub fundacje mogą jednak prowadzić działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem jednak, iż jest to działalność pomocnicza. Oznacza to, że działalność gospodarcza nie może być podstawową działalnością stowarzyszenia, tylko dodatkową, wspierającą, zaś dochód z niej w całości musi być przeznaczony na realizację celów statutowych organizacji.

Jakie więc rodzaje działalności mogą prowadzić stowarzyszenia bądź fundacje?

Podstawowy rodzaj działalności to działalność statutowa. Jak napisano powyżej, działalność statutowa, to działalność zgodna ze statutem danej organizacji, w niej zaś wymienione są cele działania organizacji wraz ze wskazaniem sposobów ich realizacji. Z kolei działalność statutowa może posiadać charakter działalności odpłatnej i nieodpłatnej. Różnica polega na fakcie pobierania bądź niepobierania opłat za działalność wynikającą z celów statutowych. Pamiętać jednak należy, iż zarówno działalność odpłatna, jak i nieodpłatna nie może być nastawiona na generowanie zysku.

Dodatkowo organizacje pozarządowe mogą prowadzić działalność gospodarczą, co wynika z zapisów Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Dokument ten określa ramy, w jakich pobieranie opłat za usługi czy towary nie jest traktowane jako działalność gospodarcza. Z tego względu warto ze szczególną uwagą przeanalizować art. 9 Ustawy. Natomiast w sytuacji niespełnienia warunków w nim wskazanych działalność odpłatna staje się działalnością gospodarczą.

Warto zapamiętać, iż w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej działalność odpłatna pożytku publicznego staje się działalnością gospodarczą, w momencie kiedy:

-otrzymana odpłatność - w odniesieniu do działalności danego rodzaju, jest wyższa od kosztów tej działalności,

„Wystarczy, że dana jest nam szansa, byśmy mogli stać się tym, kim pragniemy.”

-przeciętne, miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej pożytku publicznego, za okres ostatnich trzech miesięcy, przekracza trzykrotność przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni.

Co należy podkreślić z całą świadomością, to fakt iż przekroczenie powyżej opisanych warunków powoduje, iż w takiej organizacji działalność odpłatna automatycznie staje się działalnością gospodarczą. Tak więc stowarzyszenie czy fundacja automatycznie rozpoczynają prowadzenie działalności gospodarczą w momencie przekroczenia w/w limitów. Czy przekroczenie to nastąpiło świadomie, czy nie ma żadnego znaczenia, zaś prowadzenie działalności gospodarczej bez odpowiedniego wpisu podlega grzywnie oraz może prowadzić do wszczęcia procedury wyjaśniającej przez organ nadzoru.

Z pewnością należy sobie zadać pytanie co może być przedmiotem działalności odpłatnej?

Działalność odpłatna może być prowadzona w ramach działalności pożytku publicznego określonego w art. 4 Ustawy. Artykuł ten zawiera listę trzydziestu trzech obszarów działań obejmujących tak szeroki zakres, iż mieści się w nich zdecydowana większość aktywności ngo. Dodatkowo art.9 ust. 3 zawiera zapis, mówiący o tym, że w przypadku organizacji prowadzących działalność gospodarczą, zakres działalności odpłatnej nie może się pokrywać z działalnością gospodarczą.

Pamiętać należy, iż rozpoczęcie działalności gospodarczej nie sprawia, iż stowarzyszenie czy fundacja przestaje być organizacją pozarządową. Z całą pewnością jednak sprawia, iż organizacja podejmująca działalność gospodarczą staje się również przedsiębiorcą, z wszystkimi tego stanu rzeczy konsekwencjami.